

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și de către Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni, cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel depuse de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și de către Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

*(Dosarul nr.2rac-153/23
PIGD Nr. 2-18186504-01-2rac-19072023)*

Recursuri declarate până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Constantin Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iurie Cotruță, Ion Țurcan, Dorin Dulghieru)

17 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor declarate de către SA „Moldtelecom” și de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 septembrie 2018, SA „Moldtelecom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA (actualmente ÎCS „Premier Energy Distribution” SA) cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a invocat că la 06 noiembrie 2017, aproximativ la ora 21:20, în sat. Buțeni, r-nul Hâncești, de la pilonul de electricitate nr.3, LEA - 0,4 kV, F-I, PT - 659 ce aparține ÎCS „Red Union Fenosa” SA, a căzut din cârlig izolatorul și conductorul fazei „B” pe linia aeriană de telecomunicații electronice, provocând topirea izolației și producerea unui scurt circuit pe liniile aeriene de comunicații electronice în urma căreia, a izbucnit incendiul la Centrala Telefonică Automată a SA „Moldtelecom”. Ca urmare a căderii din cârlig a izolatorului și conductorului fazei „B” pe linia aeriană de telecomunicații electronice și producerii incendiului la CTA Buțeni, Hâncești, a avut de suferit aproape tot echipamentul tehnic al stației telefonice și anume au fost complet deteriorate următoarele utilaje: o climă „Tadiran” – 1 buc.; cablu TSV - 64 cartela DSLAM NALT-C - o bucată; suport de inox de la repartitor - 21 bucăți; reglete - 259 buc., protectori - 980 buc.; cablu FO -24 OKTB 12x2 E-1 - 3 buc.; drop cablu FO-2-1 bucată și patch cord SC-FC 3m - 1 bucată și au mai fost topite cinci cabluri aeriene de comunicații, electronice de tip TPPzp de diferite dimensiuni.

3. A menționat că în afară de prejudiciul material cauzat reclamantei, au fost lipsiți de serviciile de telefonie fixă, internet și televiziune digitală 1500 de abonați ai SA „Moldtelecom”, provocând operatorului un prejudiciu material considerabil. Iar, în vederea restabilirii urgente a funcționalității centralei telefonice și a celor 5 (cinci) cablurilor aeriene de tip TPP 100x2x0,4 - 0,005 metri; TPP 50 x2x0,4 - 0,014 metri; TPP 10x2x0,4 - 0,005 metri, TPP 20x2x0,4 - 0,005 metri și un cablu de tip FO (fibră optică) КПІВ-ВІІ 2x2x0,48 (UTP)f/f -14 metri din s. Buțeni, r. Hâncești, și pentru acordarea neîntreruptă a serviciilor de telefonie fixă, internet și televiziune digitală abonaților, la data de 06 noiembrie 2017 - 11 noiembrie 2018 și pe data de 05 ianuarie 2018 au fost atrași specialiștii Centrului exploatare echipament și Centrului exploatare și instalări (sectoare regionale), Direcția

operare și mentenanță, Departamentul Tehnic a SA „Moldtelecom”, care au muncit atât în orele de muncă cât, și supra program.

4. Reclamanta a susținut că a suportat un șir de cheltuieli în vederea lichidării avariei din s. Buțeni, r. Hâncești, suma prejudiciului material constituind 227 624,96 lei, iar potrivit calcului plăților salariale pentru munca suplimentară cât și pe timp de noapte, efectuată de către salariații SA „Moldtelecom”, în perioada 06 noiembrie 2017 – 11 noiembrie 2017, constituie suma de 27021,38 de lei. În total suma prejudiciului material cauzat reclamantei constituie suma de 254646,34 de lei.

5. A menționat că despre incidentul produs a comunicat următoarelor autorități publice: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Direcția Situații Excepționale Hâncești, Primăria s. Buțeni, r. Hâncești cât și Inspekția Energetică Teritorială Hâncești.

6. A susținut că din conținutul încheierii tehnico-incendiare din 07 noiembrie 2017, aprobată de specialistul SAÎI a DSE Hâncești, Cociorvă Constantin, s-a constatat cauza probabilității izbucnirii incendiului în incinta CTA Buțeni, fiind căderea firelor de tensiune de 0,4 kv pe cablurile aeriene ale rețelei de abonați a SA „Moldtelecom”. Iar, potrivit actului emis la data de 06 noiembrie 2017, de către Inspekția Energetică Teritorială Hâncești privind cercetarea cazului de incendiu, care a avut loc la CTA s. Buțeni, r. Hâncești, s-a constatat că de la pilonul - 3, LEA-0,4 kv, F-1, PT-659, izolatorul cu conductorul fazei „B”, fiind sărit din cârlig și conductorul atârna pe linia aeriană de comunicații electronice, în rezultatul căreia, a străpuns izolația liniei de telecomunicații electronice pe care le-a topit și respectiv izbucnit incendiul.

7. A mai susținut că din conținutul actului de constatare a incendiului, emis de Primarul sat. Buțeni, r-nul Hâncești în comun cu șeful poliției de post, Vadim Gafin, Șefului Serviciului Securitate al SA „Moldtelecom”, Vladimir Botnari, precum și a șefului ȘEI Hâncești, Valeriu Roșca și reprezentantul în teritoriu al SA „Moldtelecom”, Serghei Buruiană, s-a constatat că la data de 06 noiembrie 2017, în urma căderii firelor de tensiune 0,4 kv pe cablurile aeriene ale rețelei de abonați a SA „Moldtelecom” s-a produs incendiul în incinta CTA Buțeni, r-nul Hâncești.

8. A concluzionat că datorită căderii din cârlig a izolatorului și conductorului fazei „B” de 0,4 kv pe linia aeriană de telecomunicații electronice, s-a produs un scurtcircuit, care în fine a generat aprinderea repartitorului și a altor echipamente instalate în încăperea stației telefonice, deteriorându-se cele 5 cabluri aeriene de comunicații electronice ale abonaților.

9. A indicat că în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, SA „Moldtelecom” a înaintat la data de 01 martie 2018, o reclamație către pârâta ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Ca răspuns la reclamația ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a informat că nu ține de responsabilitatea

ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, or, reclamanta SA „Moldtelecom” nu a respectat cerințele legale de construcție a liniei aeriene de comunicații electronice.

10. A considerat reclamanta că argumentele pârâtei nu dispun de suport probant, nefiind specificate care cerințe tehnice nu au fost respectate și în ce constă vinovăția reclamantei SA „Moldtelecom”, având în vedere că de fapt incidentul s-a produs în urma căderii din cârlig de la pilonul de electricitate nr.3, LEA - 0,4 kV, F-1, PT – 659, a izolatorului și conductorului fazei „B” de 0,4 kv pe cablurile aeriene de comunicații electronice.

11. A invocat că potrivit art. 42 lit. b) al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, se prevede că, operatorii rețelelor de distribuție sunt obligați: să întrețină rețelele electrice de distribuție din zona sa în condiții de siguranță, fiabilitate și eficiență, ținând cont de protecția mediului. Iar, prin prisma art. 15 al Legii invocate supra, se prevede că desfășurarea activității licențiate, titularul de licență trebuie să respecte obligațiile referitoare la securitatea, calitatea, eficiența și continuitatea aprovizionării cu energie electrică, respectând normele de securitate și sănătate a muncii de protecție a mediului, precum și prevederile contractelor încheiate cu consumatorii de către titularii licenței, iar, art. 57 alin. (6) din aceeași lege - operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile prevăzute la alin. (2) și să plătească proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată, despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor.

12. Drept urmare, a susținut că obligația pârâtei de a repara prejudiciul adus SA „Moldtelecom” este determinată în mod cert potrivit prevederilor indicate. Totodată, relevant cazului sunt și prevederile pct. 5 al Regulamentului pentru utilizarea și furnizarea energiei electrice aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010 - operatorul de rețea este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentului normativ-tehnice obligatorii și să respecte normele de securitate.

13. De asemenea, a menționat că Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice nr. 514 din 23 aprilie 2002, prevede obligativitatea pârâtei să efectueze lucrări planificate de reparație, întreținere tehnică și reconstrucție a rețelelor electrice precum și periodic să efectueze lucrări de prevenire a avariilor.

14. Astfel, a concluzionat SA „Moldtelecom” că din cauza întreținerii necorespunzătoare a firelor electrice din sat. Buțeni, r-nul Hâncești, care aparțin ÎCS „Premier Energy Distribution” SA (ÎCS „Red Union Fenosa” SA), la data de 06 noiembrie 2017, au fost distruse liniile aeriene de

comunicații electronice și incendiată CTA din sat. Buțeni, r-nul Hâncești, fapt ce impune răspunderea pârâtei și obligarea acestuia în repararea daunelor cauzate.

15. Drept urmare, prin cerere de chemare în judecată a solicitat reclamanta de a încasa din contul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, în beneficiul SA „Moldtelecom” a sumei de 254 646,34 de lei în calitate de prejudiciu material cauzat, precum și a sumei de 7 640,00 de lei, în calitate de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

16. Prin hotărârea din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SA „Moldtelecom”, s-a admis parțial. S-a încasat din contul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA în beneficiul SA „Moldtelecom”, suma de 176 411,76 de lei cu titlu de prejudiciu material, precum și suma de 5 292,35 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. În rest, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Moldtelecom” împotriva ÎCS „Premier Energy Distribution” SA cu privire la repararea prejudiciului material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.145; 153/165, Vol.II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

17. La 03 mai 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.147, Vol.II), avocatul Mocanu Valentin, acționând în interesele ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, a depus cerere de apel nemotivată (f.d.146, Vol.II), iar la 09 martie 2023 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.181/182, Vol.II).

18. Tot, la 03 mai 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.152, Vol.II), SA „Moldtelecom” a depus cerere de apel nemotivată (f.d.149/150, Vol.II), iar la 24 februarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea cerințelor respinse, și în această parte să fie emisă o hotărâre nouă prin care pretențiile respective să fie admise (f.d.174/177, Vol.II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

19. Prin decizia din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de către SA „Moldtelecom” și de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.209; 210/224, Vol.II).

20. Pentru a decide astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticile

formulate în cererea de apel și materialul probator, a conchis că prima instanța just a concluzionat de a admite parțial acțiunea înaintată de către SA „Moldtelecom” împotriva ÎCS „Premier Energy Distribution” SA cu privire la repararea prejudiciului material.

21. În acest context, instanța de apel a notat că atragerea la răspundere delictuală este posibilă numai dacă există o legătură directă între prejudiciu și acțiunile făptuitorului de delikte. Astfel, la caz, pentru încasarea prejudiciului, este necesar să se constate că prejudiciul a fost adus anume prin acțiunile intimatului.

22. La fel, instanța de apel a constatat că din suportul probatoriu se atestă că deteriorarea cablului de comunicații electronice a avut loc ca urmare a unui scurtcircuit provocat de căderea cablului electric de tensiune înaltă, care aparține operatorului și furnizorului de energie electrică ÎCS „Premier Energy Distribution” SA peste rețeaua de telecomunicații a SA „Moldtelecom”. Iar, cauza deteriorării a fost stabilită prin actul de constatare a incendiului din 06 noiembrie 2017 și a încheierii tehnico-incendiară nr.47 din 07 noiembrie 2017, întocmit de Direcția Situații Excepționale Hîncești.

23. Potrivit prevederilor art. 1410 alin. (1), (2) și (5) din Codul civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unui eveniment prevăzut la art. 1409 (cu excepția cazurilor în care prejudiciul a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

24. În sensul normei enunțate, instanța de apel a reținut că răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sporit este guvernată de reguli speciale, ținând cont de faptul că dauna se cauzează printr-o activitate sau însușiri periculoase ale unor obiecte, ce nu pot fi controlate pe deplin de om. Ca urmare a acestui fapt, răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sporit se angajează în lipsa vinovăției.

25. În aceste circumstanțe, instanța de apel a notat că potrivit actului de constatare la fața locului din 11 martie 2020, se atestă că linia aeriană de comunicații electronice este instalată în zona de protecție în anul 2007 pe piloni de lemn cu suport din piloni de beton armat, existenți până în prezent și la momentul deteriorării cablurilor de comunicații electronice din 06 noiembrie 2017. Iar, pe otgonul metalic, care susține cablul de telecomunicații între pilonii de lemn armat, este montată spirala de-a lungul amplasării liniei de telecomunicații pentru susținerea cablului în mod atârnat, care la fel, are legătură cu împământarea și brățara metalică montată pe piloni, ceea ce corespunde normelor tehnice (f.d. 6-7, vol.II).

26. A mai conchis instanța de apel că activitatea operatorilor legată de rețelele electrice este reglementată prin dispozițiile Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27 mai 2016, din care reiese cu vehemență că titularul de licență, la caz ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, trebuie să îndeplinească obligațiile referitoare la securitate, calitate, eficiență și continuitatea aprovizionării cu energie electrică.

27. Având în vedere că deteriorarea cablului de comunicații electronice a avut loc ca urmare a unui scurtcircuit provocat de căderea cablului electric de tensiune înaltă, care aparține operatorului și furnizorului de energie electrică ÎCS „Premier Energy Distribution” SA peste rețeaua de telecomunicații a SA „Moldtelecom”, fapt stabilit prin actul de constatare a incendiului 06 noiembrie 2017 și a încheierii tehnico-incendiară nr.47 din 07 noiembrie 2017, întocmit de Direcția Situații Excepționale Hîncești și prin răspunsurile Primăriei Buțeni, raionul Hîncești și Direcției Situații Excepționale Hîncești, (f.d. 237-238, vol.I), instanța de apel a concluzionat că SA „Moldtelecom” este îndreptățit să solicite prejudiciu material de la ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

28. În susținerea acestei soluții, instanța de apel s-a bazat pe prevederile pct. pct. 50 și 51 din Hotărârîi Guvernului nr. 284 din 13 aprilie 2009 pentru aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, paguba materială cauzată întreprinderii, în gestiunea căreia se află rețeaua de comunicații electronice, în urma ruperii sau deteriorării acesteia, se calculează reieșind din cheltuielile directe de restabilire a rețelei și veniturile tarifare ratate de către această întreprindere în urma întreruperii legăturii. Paguba materială se rambursează de către persoana vinovată în mod benevol, iar în caz de dezacord – prin instanța judiciară.

29. Subsecvent, în sensul normelor enunțate, instanța de apel a reținut că potrivit calculului efectuat de reclamanta-apelantă SA „Moldtelecom”, s-au stabilit cheltuielile cu privire la lichidarea deranjamentului pe repartitor CTA Topex 100D sat. Buteni, r-nul Hîncești cu număr de inventar 57350 & Linii de cablu de telec plastic suspendat sat. Buteni r-nul Hîncești cu număr de inventar 11092 & Linia de cablu de telecom de joncțiune FO pe sector CTA Hîncești -CTA Buteni, Hîncești cu număr de inventar 2135 & Linia de cablu de telecom de joncțiune cu FO pe sec. CTA Molești (Ialoveni) - CTA Buteni, r-nul Hîncești cu număr de inventar 60633 & Linia de cablu de telecom de joncțiune cu FO, pe sect. CTA Buțeni – BTS Buțeni, r-nul Hîncești cu număr de inventar 43026 care a avut loc în data de 06-11 noiembrie 2017. Astfel prejudiciul material solicitat constituie din: cheltuieli de salarizare 10 494,63 lei, contribuțiile de asigurări sociale și medicale (26,5 %) - 2781,08 de lei, cheltuieli materiale în mărime 175 240,16 de lei, precum și cheltuieli de transport în mărime de 1171,60 de lei și TVA în mărime de 20 %, ceea ce

constituie suma de 37937,49 de lei, iar în total suma de 227624,96 de lei (f.d.21).

30. Or, potrivit facturilor anexate la materialele cauzei (f.d.64, 121/131, vol. I) și dispoziției de lucru pentru demontarea rețelei din 02 ianuarie 2018, s-au utilizat: cabluri aeriene de tip TPP 100x2x0,4 - 0,005 metri; TPP 50 x2x0,4 -0,014 metri; TPP 10x2x0,4 -0,005 metri, TPP 20x2x0,4 - 0,005 metri și un cablu de tip FO (fibră optică) КПВ- ВП 2x2x0,48 (UTP)f/f -14 metri, în valoare de 175 240,16 de lei, iar potrivit calculului cheltuielilor de transport, pentru transportarea salariaților la locul deranjamentului pe linia de cablu din sat. Buțeni, r-nul Hîncești, SA „Moldtelecom” a suportat cheltuieli în sumă de 1171,60 de lei (f.d.115, 118, vol. I).

31. Astfel, în contextul pretențiilor înaintate în acțiune, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a dispus încasarea de la ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, în beneficiul SA „Moldtelecom” prejudiciului material în sumă de 176 411,76 de lei, iar cât privește sumele ce constituie salariul, contribuțiile sociale și medicale obligatorii, TVA 20 %, prima instanță întemeiat le-a respins ca neîntemeiate. Or, persoanele care au efectuat lucrările de lichidare a deranjamentului la rețeaua de comunicații electronice sunt angajații proprietarului acestui cablu - SA „Moldtelecom”, fiind încheiate contracte individuale de muncă cu aceștia, respectiv lucrătorii fiind angajați ai SA „Moldtelecom” și au îndeplinit atribuțiile corespunzătoare conform contractelor individuale de muncă, iar SA „Moldtelecom” în calitate de angajator este obligat să achite salariul lunar, indiferent de sarcinile zilnice îndeplinite de către angajații respectivi, precum și să vireze în contul bugetului asigurărilor sociale și de asistență medicală de stat plățile corespunzătoare calculate din salariu.

32. Cât privește cerința reclamantei-apelante SA „Moldtelecom” privind încasarea TVA 20 % calculată din suma constituită din cheltuieli de salarizare, instanța de apel analizând prevederile art. 93 alin. (1), art. 96 lit. a) din Codul fiscal, art. 3 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, pct. 3 subpct. 3, pct. 14 și pct. 15 subpct. 5 din Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special “Factura fiscală” anexa nr.2 la Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.118 din 28 august 2017, a constatat că facturile anexate la materialele cauzei sunt documente primare de ordin intern, care le utilizează SA „Moldtelecom” în cadrul evidenței contabile și transmiterea materialelor subdiviziunilor sale.

33. În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat a respins cerința privind încasarea TVA 20 % pentru cheltuieli materiale și cheltuieli de transport, or, acestea reprezintă mărfurile proprii și servicii prestate în cadrul unității, iar furnizorul nu obține nici un profit impozabil ce ar necesita încasarea TVA, având în vedere că beneficiarul este o subdiviziune a SA „Moldtelecom”.

34. În aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanții ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și SA „Moldtelecom”, sunt vădit lipsite de suport juridic, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței și le va respinge ca nefondate.

35. Cît privește cheltuielile de judecată, instanța de apel a menționat că în conformitate cu art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

36. Astfel în cazul dat, odată ce cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, instanța de fond întemeiat a dispus încasarea din contul pârâtei ÎCS „Premier Energy Distribution” SA în beneficiul reclamantei SA „Moldtelecom”, a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 5292,35 de lei, proporțional părții admise din pretenții.

37. În final, instanța de apel a subliniat că, contrar prevederilor art.118, art.121 din Codul de procedură civilă, apelanta-reclamanta, în fața instanței de fond, nu a adus careva probe în susținerea poziției sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a respins acțiunea.

38. Distinct de cele expuse și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge cererile de apel depuse de SA „Moldtelecom” și de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și de a menține hotărârea contestată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

39. La 26 iunie 2023, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

40. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat pricina dată denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual, bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, iar, aceste încălcări ale instanței de apel au dus la soluționarea greșită a litigiului, ceea ce, în temeiul art.432 alin.(2), lit.a), b) și alin.(4) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii

de până la 01 septembrie 2023), servește drept temei de declarare a recursului.

41. La 31 iulie 2023 de către SA „Moldtelecom”, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii din 19 aprilie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea pretențiilor respinse, cu emiterea în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldtelecom” împotriva ÎCS „Premier Energy Distribution” SA cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată să fie admisă integral.

42. În susținerea recursului s-a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și au interpretat eronat legea privind examinarea pretenției cu referire la prejudiciul material, sub forma cheltuielilor de salarizare, contribuțiilor de asigurări sociale și medicale, precum și TVA 20 %, pe care SA „Moldtelecom”, or, aprecierile instanțelor ierarhic inferioare, expuse în hotărâri, simt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind rezultatul aprecierii arbitrare a probelor, eroare care neglijează drepturi fundamentale ale recurentului, ceea ce, în temeiul art.432 alin.(2), lit.a), c), d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii de până la 01 septembrie 2023), servește drept temei de declarare a recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

44. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

45. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

46. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursurilor declarate de SA „Moldtelecom” și de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, împotriva **deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău**, vor fi examinate în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

47. Art.434 din Codul de procedură civilă, prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

48. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

49. Art. 432 alin. (2) lit.a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”;

50. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

51. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

52. „Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

53. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023, stabilește că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

54. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 30 mai 2023 (f.d. 209, Vol.II).

55. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2023, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 04 iulie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.225, Vol.II).

56. Astfel, cererea de recurs depusă la 26 iunie 2023 de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, anterior recepționării copiei deciziei contestate, precum și cererea de recurs depusă la 31 iulie 2023 de către SA „Moldtelecom”, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depuse în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.47*).

57. La 20 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, a expediat în adresa SA „Moldtelecom”, copia recursului declarat de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, iar la 04 august 2023 a expediat în adresa ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, copia recursului declarat de SA „Moldtelecom”, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele dosarului (f.d. 26; 37, Vol.III).

58. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

59. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

61. Din analiza recursurilor declarate rezultă că ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, invocat temei

de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit.a), b) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 26 iunie 2023, iar, SA „Moldtelecom”, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2), lit.a), c), d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data 31 iulie 2023.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenții au făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2), lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (*a se vedea pct.49*), nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

63. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor (*a se vedea pct.50*), nu le-a stabilit.

64. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

65. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reține că recurenții SA „Moldtelecom” și ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu au făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.51*), nu a depistat.

67. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

68. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

69. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

70. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

71. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către SA „Moldtelecom” și de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

72. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile declarate de SA „Moldtelecom” și de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor și drept urmare, sunt inadmisibile.

73. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibile recursurile depuse de către Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și de către Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Valentin Mocanu, împotriva deciziei din 30 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat